

stem abstinebat, sed Ingiomerum tenens, illo in corpore decus omne Cheruscorum, illius consiliis gesta, quæ prosperè ceciderint, testabatur: ^a vñcordem Arminium, & nescium alienam gloriam in se trahere, quoniam tres vacuas legiones, & ducem fraudis ignarum ^b perfidia deceperit, magna cum clade Germaniæ & ignominia sua, ^c cum coniunx, cum filius eius seruitum adhuc tolerent. At se ^d duodecim legionibus peti-
tum, duce Tyberio, illibatam Germanorum gloriam seruauisse, mox cō-
ditionibus æquis discessum. neque pœnitere quod ipsorum in manu sit,
integrum aduersum Romanos bellum, an pacem incruentam malint.
His vocibus instinctos exercitus propriæ quoque causæ stimulabant, cū
à Cheruscis Langobardisque pro antiquo decoro, aut recente libertate,
& contra augendæ dominationi certaretur. Non aliæ maiore mole ^e cō-
cursum, neque ambiguo magis euentu, fusis vtrinque dextris cornibus.
Sperabaturque rursum pugna, ni Marobodus castra in colles subduxis-
set. ^f Id signum perculsi fuit. & transfugis paulatim nudatus in Marco-
mannos concessit, misitque legatos ad Tyberium oratueros auxilia. Res-
ponsum est, ^g non iure ^h eum aduersus Cheruscos arma Romana inuocare,
qui pugnantis in eundem hostem Romanos nulla ope iuuisset. Mis-
sus tamen Drusus, vt retulimus, pacis firmator. Eodem anno duode-
cim celebres Asiar vrbes conlapsæ, ⁱ nocturno motu terræ, quo impro-
uisor ^k grauiorque ^l pestis fuit. Neque solitum in tali casu effugium

O B S E R V A T I O N E S.

- ^a Hæc sunt signa recordis, ac rerum nescij ducis, iactare se, probris in hostem non abstinere; postremo alienam gloriam in se trahere.
- ^b Nec magnum, nec preclarum facinus est, hostem fraudis ignarum perfidia decipere.
- ^c Cuius uxoris, aut filius, charifima pignora adhuc sunt in hostium potestate, ibique seruitum sole-
rant, si sanè vecors est, si belli decus penes se esse gloriatur.
- ^d In magnis viris habendus est is, qui à summo duce, & validissimo, eodemque numero si ^e simo exer-
citu non est profigatus, sed æquis conditionibus bellum dirimit; remque eò loci adducit, vt in ipsius
manu sit, an integrum bellum aduersus hostem, an vero pacem incruentam malit.
- ^e Tunc denum magna mole concurrere dicuntur acies, cum vtrinque funduntur.
- ^f Qui post collatas cum hoste manus locum pugna deserit, exercitumque in loca tutâ subducit, is
haud multum differt à vieto.
- ^g Et auxilium, & opem ferre non debere videor, qui me, cum eodem loco essem, nulla re
iunxit.
- ^h Petitum auxilium tacite demonstrat auxiliij ferendi obligationem.
- ⁱ Quæ noctu accident, multò magis terrent, quam quæ interdiu.
- ^k Quo casus sunt improviſores, hoc sanè sunt grauiores.
- ^l Cum non modo quæ arte, manuque sunt, corruant, sed & ea, quæ ita à natura facta sunt, ut eter-
na videri possint, collabantur, heu miseris nobis! ecquid tandem est, in quo spem rerum nostrarum
ponere possumus? è gloriari, quod non modo quæ mouentur, sed & ea, quæ soli sunt, possides? quid,
si motu terre, aut alio aliquo improviso grauior reque casu aut collabantur, aut diductis terris ha-
viantur? idque adeo vt, rerum facies mutetur? sedent quippe immensi montes; eorum iuga diffundunt;
videnturque in arduo qua plana fuerunt.